

UZASADNIENIE

Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W. wystąpiło przeciwko R. K. (1) i J. K. z powództwem o zapłatę kwoty 875,46 zł wraz z odsetkami ustawowymi szczegółowo opisanymi w pozwie.

W uzasadnieniu pozwu powodowe stowarzyszenie podało, że w dniu 30 kwietnia 2008 roku zawarło z pozwanymi umowę na czas nieokreślony, w której pozwani zobowiązali się do zapłaty na rzecz powoda ryczałtowego miesięcznego wynagrodzenia za korzystanie z artystycznych wykonań zarządzanych przez powoda jako podmiot zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

(pozew k. 4-6)

Pozwani na rozprawie w dniu 16 lipca 2018 roku oświadczyli, że nie kwestionują istnienia zobowiązania do zapłaty należności na rzecz powoda za okres do 2012 roku, natomiast w późniejszym czasie prowadzili działalność paramedyczną i nie odtwarzali w jej ramach żadnych artystycznych wykonań.

(protokół rozprawy z dnia 16 lipca 2018 roku, od 1 do 10 minuty)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 30 kwietnia 2008 roku powodowe stowarzyszenie zawarło z R. K. (1) i J. K. jako współnikami spółki cywilnej prowadzącej działalność pod firmą (...) w lokalu przy ul. (...) w Ł. umowę o korzystanie przez wyżej wymienione osoby z artystycznych wykonań na polu eksploatacyjnym polegającymi na publicznym odtwarzaniu takich wykonań – w wyżej wskazanym lokalu (§ 1 i 3 umowy). W §4 umowy strony ustaliły miesięczne wynagrodzenie na rzecz powodowego stowarzyszenia w kwotach po 8,55 zł miesięcznie, które miało podlegać waloryzacji w okresach rocznych, począwszy od 1 stycznia 2009 roku, stosownie do średniorocznego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych publikowanego przez GUS. Pozwani zobowiązali się do uiszczania wynagrodzenia do końca miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy rozliczenie (§5 ust. 1 umowy). W §7 umowy pozwani zobowiązali się do niezwłocznego informowania powodowego stowarzyszenia o wszelkich zmianach warunków prowadzonej przez siebie działalności mających wpływ na wysokość wynagrodzenia określonego w §4 umowy. W §9 strony postanowiły, że umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.

(kopia umowy k. 8)

Wyżej opisana umowa nie została następnie wypowiedziana przez żadną ze stron. Pozwani nadal pozostają współnikami wyżej wskazanej spółki cywilnej i prowadzą działalność gospodarczą w lokalu przy ul. (...) w Ł.. Pozwani nie informowali powodowego stowarzyszenia o jakiegokolwiek zmianie rodzaju prowadzonej przez siebie działalności.

(okoliczność niesporna, przyznana przez pozwanych – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 16 lipca 2018 roku, od 4 do 11 minuty; wydruki informacji z (...) k. 26 i 27)

W stosunku do powodowego stowarzyszenia została wydana w dniu 9 lipca 2010 roku decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (zmieniająca wcześniejszą decyzję z dnia 13 marca 2003 roku) o udzieleniu temu stowarzyszeniu zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami pokrewnymi do artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno-muzycznych, w tym do pobierania wynagrodzenia.

(załącznik do obwieszczenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 21 września 2010 roku, Monitor Polski nr 71 z 2010 roku, poz. 907)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Jak wynika z ustaleń dokonanych w niniejszej sprawie, powodowe stowarzyszenie i pozwani zawarli wyżej przywołaną umowę z dnia 30 kwietnia 2008 roku stanowiącą umowę o korzystanie przez pozwanych z artystycznych wykonań na polu eksploatacji określonym jako publiczne odtworzenia tego rodzaju wykonań, przy czym w umowie dookreślono, że miejscem dokonywania takich odtworzeń będzie lokal, w którym pozwani – jako współnicy spółki cywilnej – prowadzą działalność gospodarczą pod firmą (...).

Pozwani nie kwestionowali tego, że powodowe stowarzyszenie jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu wynikającym z treści obowiązującego do dnia 18 lipca 2018 roku przepisu art. 104 ustawy z dnia 04 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 roku, poz. 1191). Wskazać należy, że wprowadzie wyżej przywołany przepis ustawowy został uchylony z dniem 19 lipca 2018 roku z uwagi na wejście w życie przepisów ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1293), jednakże z treści art. 130 ust. 1 oraz art. 141 ust. 2 tej ostatniej ustawy wynika, że także po jej wejściu w życie zawarte uprzednio umowy o korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych pozostają w mocy. Stosownie do treści art. 128 tej ustawy, zezwolenia, o których mowa w art. 104 ust. 2 pkt 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tj. zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi), zachowują ważność. Na datę orzekania w niniejszej sprawie pozostaje zatem w mocy w odniesieniu do powodowego stowarzyszenia wynikające z art. 105 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych domniemanie, zgodnie z którym organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz że ma legitymację procesową w tym zakresie.

Przywołana w pozwie umowa stron z dnia 30 kwietnia 2008 roku stanowiła umowę licencyjną w rozumieniu przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (art. 41 ust. 2 ustawy), tj. umowę uprawniającą pozwanych do korzystania z artystycznych wykonań na określonym w tej umowie polu eksploatacji, polegającym na publicznym odtwarzaniu tego rodzaju wykonań we wskazanym w umowie lokalu przy ul. (...) w Ł.. Zgodnie z treścią art. 50 pkt. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, odrębne pole eksploatacji stanowi w szczególności rozpowszechnianie utworów w sposób inny niż określony w art. 50 pkt 2, to jest publiczne wykonanie, wystawienie, wyświetlenie, odtworzenie oraz nadawanie i reemitowanie, a także publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym – co dotyczy w szczególności publicznego odtwarzania utworów (w tym artystycznych wykonań) w lokalach, w których prowadzona jest działalność polegająca na oferowaniu usług otwartemu kręgowi osób.

Pozwani w niniejszej sprawie nie kwestionowali tego, że doszło do skutecznego zawarcia przez nich z powodowym stowarzyszeniem wyżej opisanej umowy. Powodowemu stowarzyszeniu, zgodnie z umową, przysługuje w stosunku do pozwanych roszczenie o zapłatę ryczałtowego wynagrodzenia pieniężnej w wysokości określonej w §4 umowy. Umowa stron nie uzależniała wymagalności roszczenia powoda o zapłatę wynagrodzenia od wezwania do jego zapłaty czy od dodatkowych świadczeń ze strony powoda np. polegających na dostarczaniu pozwanym hologramów potwierdzających uprawnienie do korzystania z artystycznych wykonań. Co więcej, umowa stron nie przewidywała wygaśnięcia istniejącego po stronie pozwanych obowiązku zapłaty wynagrodzenia z uwagi na zmianę rodzaju działalności prowadzonej w opisanym w umowie stron lokalu przy ul. (...) w Ł.. Jeżeli zatem byłoby tak, że z uwagi na zmianę rodzaju działalności prowadzonej w tym lokalu pozwani przestali już korzystać w tym lokalu z artystycznych wykonań w sposób polegający na ich odtwarzaniu w tym lokalu w sposób dostępny dla osób będących klientami pozwanych w ramach prowadzonej przez nich działalności, to powinni byli wypowiedzieć łączącą ich z powodem umowę (stosownie do treści §9 ust. 2 umowy) – czego jednak, co w niniejszej sprawie nie jest sporne, nie uczynili. Dodać należy, że umowa stron została zawarta na czas nieokreślony (§9 ust. 1 umowy), a zatem – stosownie do treści końcowej części art. 66 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych – nie można przyjąć, że umowa ta wygasła z upływem pewnego okresu czasu.

Nie sposób także przyjąć, że umowa stron została rozwiązana w drodze oświadczeń stron złożonych w sposób dorozumiany. Po pierwsze, stosownie do treści art. 77 § 2 k.c., wypowiedzenie lub rozwiązanie umowy stron z dnia 30

kwietnia 2008 roku – skoro umowa ta została zawarta w formie pisemnej – samo powinno mieć formę pisemną a nie formę oświadczenia woli złożonego w dowolny sposób. Po drugie, o dorozumianym rozwiązaniu umowy nie może być mowy także dlatego, że powód kierował do pozwanych w latach 2013-2016 pisemne wezwania do zapłaty i zestawienia należności (kopie potwierdzeń odbioru k. 13, 17, 20).

Należy dodatkowo stwierdzić, że wyżej przywołana umowa uprawniała a nie obligowała pozwanych do korzystania z artystycznych wykonań (poprzez ich publiczne odtwarzanie, tj. odtwarzanie w lokalu powszechnie dostępnym dla klientów pozwanych). Wynagrodzenie przysługiwało powodowi od pozwanych już za samą możliwość korzystania przez pozwanych z artystycznych wykonań na wyżej opisanym polu eksploatacji, a nie za faktyczne korzystanie z nich. Z umowy stron w żaden sposób nie wynika to, aby pozwani mieli być zwolnieni od obowiązku zapłaty wynagrodzenia na rzecz powoda w okresach, w jakich faktycznie nie korzystaliby z możliwości odtwarzania artystycznych wykonań w swoim lokalu.

Co więcej, nawet gdyby mimo to przyjąć pogląd przeciwny, tj. pogląd zgodnie z którym prawo do wynagrodzenia przysługiwało powodowi tylko w razie faktycznego korzystania przez pozwanych z możliwości publicznego odtwarzania utworów w ich lokalu, to należałoby stwierdzić, że pozwani nie wykazali tego, iż rzeczywiście doszło do takiej zmiany prowadzonej przez nich działalności, która polegałaby na tym, że obecnie już w ich lokalu nie są odtwarzane artystyczne wykonania w sposób dostępny osobom korzystającym w tym lokalu z oferowanych przez pozwanych dóbr lub usług. W tym zakresie pozwani przedstawili tylko swoje twierdzenia i nie zgłosili na tę okoliczność żadnych dowodów. Zaznaczyć natomiast należy, że pozwani przyznali, iż nadal prowadzą działalność w opisanym w umowie stron lokalu użytkowym – jest to przede wszystkim tzw. działalność paramedyczna, a zatem polegająca na oferowaniu szerokiego kręgowi osób określonych usług w wyżej wskazanym lokalu, a przy tym rodzaj tych usług nie wyklucza tego, aby przy ich oferowaniu lub świadczeniu były jednocześnie odtwarzane artystyczne wykonania.

Wobec powyższego, brak jest podstaw do przyjęcia, że przysługujące powodowi wobec pozwanych roszczenie o zapłatę wynagrodzenia wygasło lub nie powstało w odniesieniu do części okresu objętego pozwem. Pozew obejmuje wynagrodzenie umowne które stało się wymagalne w okresie od stycznia 2012 roku do stycznia 2018 roku, tj. w okresie obowiązywania umowy stron. Pozwani nie twierdzili, aby w jakiegokolwiek części zapłacili już to wynagrodzenie.

Jak wynika z treści §5 ust. 1 umowy stron, wynagrodzenie miało być przez pozwanych opłacane kwartalnie, do ostatniego dnia miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczyło rozliczenie, co oznacza, że:

- wynagrodzenie za I kwartał (do stycznia do marca) powinno być zapłacone przez pozwanych do dnia 30 kwietnia danego roku,
- wynagrodzenie za II kwartał (od kwietnia do czerwca) powinno zostać zapłacone do 31 lipca danego roku,
- wynagrodzenie za III kwartał (od lipca do września) powinno zostać zapłacone do 31 października danego roku,
- wynagrodzenie za IV kwartał (od października do grudnia) powinno zostać zapłacone do 31 stycznia roku następnego.

Błędne było stanowisko powoda, jakoby odsetki od należności głównej przysługiwały mu już od ostatniego dnia miesiąca następującego po danym kwartale (tj. np. od dnia 30 kwietnia danego roku), gdyż opóźnienie po stronie pozwanych, uzasadniające żądanie zapłaty odsetek, zaistniało za każdym razem od dnia następnego, tj. odpowiednio od dnia 1 maja, 1 sierpnia, 1 listopada lub 1 lutego danego roku kalendarzowego.

Pozwani nie kwestionowali określonej w pozwie wysokości zobowiązania pieniężnego, a w szczególności sposobu, w jaki powód dokonał przewidzianej w §4 ust. 2 umowy waloryzacji świadczenia pieniężnego za kolejne lata kalendarzowe (por. pisma powoda k. 10 i 14 oraz zestawienie należności k. 18), tj. z zastosowaniem wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych publikowanego przez Prezesa GUS kolejno w latach 2009-2017. Nie było natomiast w umowie stron podstawy do tego, aby powód ponadto powiększał stawkę miesięcznego wynagrodzenia dodatkowo o równowartość stawki podatku od towarów i usług (VAT). Z §4 umowy stron ani z żadnego innego

postanowienia umowy stron nie wynika bowiem, że stawka określona w §4 ust. 1 jest tzw. stawką netto, tj. stawką obliczoną bez uwzględnienia podatku od towarów i usług, która następnie miałaby zostać dopiero powiększona o równowartość tego podatku. Przyjąć zatem należy, że §4 umowy w sposób wyczerpujący określił zasady kształtowania wysokości należnego powodowi od pozwanych wynagrodzenia, co oznacza, że nie ma podstaw w umowie stron do dodatkowego powiększenia tego wynagrodzenia o nieprzewidziane w treści umowy elementy (np. równowartość podatku VAT).

Przyjąć zatem należy, że powodowi przysługiwało od pozwanych wynagrodzenie w niekwestionowanej przez pozwanych wysokości określonej w pisemnych wezwaniach załączonych do pozwu jako „stawka z umowy” (zestawienia k. 11, 15, 18) i wynoszące miesięcznie:

- w 2012 rok 9,47 zł (k. 10: stawkę tą z dniem 1 stycznia 2013 roku została zwaloryzowana o 103,7% tj. do 9,82 zł), co daje kwartalnie kwotę 28,41 zł,

- w 2013 roku 9,82 zł (k. 10), co daje kwartalnie kwotę 29,46 zł,

- w 2014 roku 9,91 zł (k. 14), co daje kwartalnie kwotę 29,73 zł,

- w 2015 roku 9,91 zł (zestawienie k. 18: $118,92 \text{ zł} : 12 = 9,91 \text{ zł}$), co daje kwartalnie kwotę 29,73 zł,

- w 2016 roku 9,82 zł (k. 18), co daje kwartalnie kwotę 29,46 zł,

- w 2017 roku 9,76 zł (stawka z pozwu 12 zł, k. 5, pomniejszona o niezasadnie doliczone 23% z tytułu podatku VAT), co daje kwartalnie kwotę 29,28 zł.

Ponadto, pozwani nie zaprzeczyli temu, że po ich stronie za ostatni kwartał 2011 roku pozostała (wymagalna na dzień 31 stycznia 2012 roku) zaległość we wskazanej na k. 18 kwocie 7,46 zł.

Za wykonanie wyżej opisanego zobowiązania pieniężnego pozwani odpowiadają solidarnie, jako wspólnicy spółki cywilnej, stosownie do treści art. 864 k.c.

Łącznie zatem należność główna przysługująca powodowi od pozwanych za okres objęty pozwem wynosi 711,74 zł ($7,46 \text{ zł} + 4 \times 28,41 \text{ zł} + 4 \times 29,46 \text{ zł} + 4 \times 29,73 \text{ zł} + 4 \times 29,73 \text{ zł} + 4 \times 29,46 \text{ zł} + 4 \times 29,28 \text{ zł}$). W pozostałej części powództwo dotyczące należności głównej podlegało oddaleniu.

Z uwagi na treści art. 481 § 1 k.c. powodowi przysługują także od pozwanych odsetki od należności głównej z uwagi na opóźnienie w jej zapłacie przez pozwanych. Jak już wyżej wskazano, odsetki te przysługują od kwoty należności głównej za dany kwartał począwszy od pierwszego dnia po upływie wynikającego z umowy terminu zapłaty tej należności, tj. odpowiednio od 1 maja, 1 sierpnia, 1 listopada lub 1 lutego danego roku kalendarzowego.

Wskazać należy dodatkowo, że od dnia 1 stycznia 2016 roku (a zatem już w chwili wniesienia powództwa w niniejszej sprawie) obok uprzednio obowiązującego jednolitego pojęcia odsetek ustawowych (art. 359 § 2 k.c.) wprowadzono w art. 481 § 2 k.c. odrębną co do ich wysokości kategorię odsetek ustawowych za opóźnienie. Zaznaczyć należy, że z aktualnej treści art. 359 § 2 k.c. i art. 481 § 2 k.c. wynika, iż każdorazowa stopa odsetek ustawowych jest o 2 punkty procentowe niższa od stopy odsetek ustawowych za opóźnienie. Powód w niniejszym postępowaniu w sposób wyraźny domagał się za okres od 1 stycznia 2016 roku i na przyszłość odsetek w wysokości odsetek ustawowych (tj. w wysokości określonej w art. 359 § 2 k.c.) a nie odsetek w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonej w art. 481 § 2 k.c. Stanowiska tego powód nie zmieniła aż do chwili zamknięcia rozprawy. Wobec tego, stosownie do treści art. 321 k.p.c., przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było wyłącznie żądanie zapłaty odsetek ustawowych (tj. o wysokości określonej w art. 359 § 2 k.c.) a orzeczenie o odsetkach w wysokości o 2% wyższej (tj. o wysokości określonej w art. 481 § 2 k.c.) stanowiłoby niedopuszczalne wyjście poza granice żądania powoda.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., tj. przyznał powodowi zwrot kosztów procesu przez pozwanych w takiej części, w jakiej powód jest stroną wygrywającą proces, tj. w 81,3% (711,74 zł : 875,46 zł). Powód poniósł koszty procesu obejmujące opłatę sądową od pozwu (44 zł) i opłatę skarbową od pełnomocnictwa procesowego (17 zł), tj. łącznie od 61 zł, z czego pozwani powinni zwrócić powodowi solidarnie kwotę 49,59 zł (81,3% x 61 zł).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku zaocznego wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia apelacji doręczyć pozwanemu R. K..

Dnia 27 sierpnia 2018 roku SSR (del.) Adam Borowicz